

ЮРИДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЖУРНАЛ

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ
ФАХОВЕ ВИДАННЯ

www.lsej.org.ua

1' 2021

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 1, 2021

**На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1)
журнал внесений до переліку фахових видань категорії «Б» у галузі юридичних наук
(081 – Право, 262 – Правоохоронна діяльність, 293 – Міжнародне право)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

**Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.**

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2021**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Батюк Олег Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент;

Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);

Болокан Інна Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Верлос Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Волошина Владлена Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;

Галіцина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, доцент;

Демидова Ірина Андріївна – кандидат юридичних наук, доцент (Республіка Білорусь);

Діхтієвський Петро Васильович – доктор юридичних наук, професор;

Дугенець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);

Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;

Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Таджикистан);

Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;

Курінний Євген Володимирович – доктор юридичних наук, професор;

Кушнір Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, професор;

Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);

Стеценко Семен Григорович – доктор юридичних наук, професор;

Тернушак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук;

Уільям Дж. Уоткінс – доктор юридичних наук (США);

Федчишин Дмитро Володимирович – кандидат юридичних наук;

Шарая Анна Анатоліївна – кандидат юридичних наук.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 6 від 26.01.2021 р.*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Камардіна Ю.В., Дресвяннікова В.Д., Дзигар Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	12
Кузнichenko С.О. ОГЛЯД СТАНДАРТИВ РАДИ ЄВРОПИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ТА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ.....	17
Макарчук В.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ Й ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ.....	21
Решивська Я.В., Шпиталенко Г.А., Барановська Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ РЕЦЕПЦІЇ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА НА ФОРМУВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УСРР 20-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ.....	25
Сковронський Д.М. АРГУМЕНТАТИВНІСТЬ І КРАСНОМОВСТВО ПРАВНИКІВ У ПРАКТИЦІ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	30
Скуріхін С.М. ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦЕРКОВНОГО СЛУЖІННЯ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	33
Ткаля О.В., Кутувий В.В. ПРАВОВА КУЛЬТУРА ТА ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ: ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ І ВЗАЄМОВПЛИВ.....	38
Хаустова М.Г. ПРАВИЛА ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ В ПРАВОВИХ СИСТЕМАХ ТУРКМЕНИСТАНУ ТА РЕСПУБЛІКИ УЗБЕКИСТАН.....	42
Шевченко А.Є., Кудін С.В., Камаралі С.Є. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....	48

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Дерев'янюк С.С., Мустафасва С.М., Рябошапко М.О. ПРАВО НА ЖИТТЯ ТА ПРАВО НА ГІДНІСТЬ: НЕДОПУСТИМІСТЬ СТРАЖДАНЬ.....	52
Кулі-Іванченко К.К. МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	55
Мельничук О.Ф., Сухоребра Т.І. УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ МОДЕЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	59
Старинський М.В., Завальна Ж.В. ДЖЕНТРИФІКАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ПРАВА ЛЮДИНИ»: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ.....	62

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Гончарова А.В., Мурач Д.В. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	67
Дяченко С.В., Яворська О.М. ОСВІТНІЙ ОМБУДСМЕН У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	72
Касинюк Л.А., Сенаторова С.М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЖИТТЯ.....	75
Коваленко І.І. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ ЗА ЧАСІВ ГЕТЬМАНЩИНИ.....	80
Коваленко Я.І. НЕОБХІДНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ДОМЕННЕ ІМ'Я ВІД DOS (DDOS) АТАК В УКРАЇНІ.....	84
Майна Г.Є. СПІВВІДНОШЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ІЗ ПУБЛІЧНОЇ ОБІЦЯНКИ ВІНАГОРОДИ, ГРИ ТА ПАРІ.....	88
Мамчур Л.В., Тульчевська М.М. ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ МАЙНУ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АТО/ООС.....	92
Марчак А.Т., Дяченко С.В. ЄДИНІ ПІДХОДИ ДО СТАНДАРТИВ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЄВРОПІ ТА В УКРАЇНІ.....	96
Чернега В.М. СУТНІСТЬ І СИСТЕМАТИКА СІМЕЙНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ І ДОМОВЛЕНОСТЕЙ.....	100
Шабалін А.В. ПРЕДМЕТ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ РЕЧОВИХ ПРАВ У ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	104
Шишка О.Р., Шишка Н.В. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОРГАНІВ, ВИЛУЧЕНИХ ІЗ ТІЛА ЛЮДИНИ, У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	108
Яковлев Д.О. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ЯК ЦИВІЛІСТИЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ПРЕДМЕТ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ.....	112

РОЗДІЛ 4**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО,
ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

Івасин О.Р. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕДУРИ ВИЗНАННЯ ВИКОНАВЧОГО ДОКУМЕНТУ ТАКИМ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ ВИКОНАННЮ, У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.....	115
Махиніч Н.В., Махиніч Ю.С. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ІНСТИТУТУ СУБСИДАРНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО В КОНТЕКСТІ ПРАКТИЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ.....	118
Мелех Л.В. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ АДВОКАТА В РАЗІ НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ В ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	121
Сіюшов Д.Ю. ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ.....	125

РОЗДІЛ 5**ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Денисенко К.В., Самофалов О.Л., Терлецький І.А. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ.....	130
Прогонюк Л.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ЗА П. 3 Ч. 1 СТ. 40 КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ.....	133

РОЗДІЛ 6**ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО;
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО**

Платонова Є.О. СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	137
Чумаченко І.Є. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ.....	143

РОЗДІЛ 7**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

Александров М.Є. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ ПРАВА ЩОДО ЗАБОРОНИ ПУБЛІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ НАЦИСТСЬКОЇ СИМВОЛІКИ.....	147
Бойко І.В. ЄДИНИЙ МЕДИЧНИЙ ПРОСТІР У МЕХАНІЗМІ ГАРАНТІЙ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ЗДОРОВ'Я.....	150
Виногородська Є.С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	154
Глоба Д.А., Іваненко Д.Д. ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ОКРЕМІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	157
Дука В.В. ВИДИ ТА ФОРМИ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН ПРИ ПЕРЕТИНІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ.....	161
Ізбаш К.С., Славінська І.В. СУЧАСНИЙ СТАН КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІВ І ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	165
Койчева О.С. «БАНКІВСЬКЕ ПРАВО» У СИСТЕМІ ФІНАНСОВО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	169
Колпаков В.К. ЛЕКЦІЯ НА ТЕМУ «СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ».....	173
Константин О.В. СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ПРИВАТНИХ ОСІБ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	179
Лавренюк Ю.Ф. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ.....	183
Лесько Н.В., Малець М.Р. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ГЛОБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	186
Мельник С.М. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ В МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РОЗВІДКИ.....	190
Мельниченко Б.Б. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	193
Молчанов Р.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ ПІСЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	197
Науменко С.Г. ФОНД ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ.....	200
Погорілецька А.В., Бобошко О.М. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНИХ, ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ.....	203

Прокоф'єв М.М. ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ.....	206
Шевчук О.М. COVID-19 ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	210

РОЗДІЛ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Батлук М.В. ПРОБЛЕМА НЕВІДПОВІДНОСТІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК ВИДУ ПОКАРАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТАМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА.....	214
Біловол О.О. ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО ЯК ВИД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА: НОРМАТИВНА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	218
Бодунова О.М., Макаренко К.М. ПРОБЛЕМАТИКА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСІБ, ЩО ВІДНЕСЕНІ ДО КАТЕГОРІЇ «ЗЛОДІВ У ЗАКОНІ».....	224
Бодунова О.М., Телевяк М.В., Андріяшина І.О. ДО ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВИЗНАЧЕННЯ НЕЗАКОННОЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА СТ. 138 КК УКРАЇНИ.....	227
Бондаренко О.С., Кисельов Д.О. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ ЗА ДОПОМОГОЮ КРИПТОВАЛЮТИ.....	230
Лазаренко А.М., Остапчук Л.Г. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ В ТЕОРІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	232
Лихова С.Я., Семчук Н.О. КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ: ЗАРУБІЖНИЙ ПРАВООХОРОННИЙ ДОСВІД.....	235
Лугіна Н.А., Лучук А.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З КІБЕРШАХРАЙСТВОМ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І ЙОГО ЗНАЧУЩІСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ.....	238
Тимофєєва Л.Ю. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЩОДО ВИКРАДЕННЯ МАЙНА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	242
Чабаненко Ю.С., Білошенко О.Ю. ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ТА АБ'ЮЗ: ПРАВОВИЙ ПОГЛЯД НА СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ.....	246
Чабаненко Ю.С. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ СХЕМ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	249
Шульга А.М. ТЕОРЕТИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ.....	252
Щербак С.В., Мирославський С.В. ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ.....	256
Юрченко Р.А. УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НАСИЛЬНИЦЬКІ СТАТЕВІ ЗЛОЧИНИ.....	260

РОЗДІЛ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Вилцан А.О. УЧАСНИКИ ПРАВОВІДНОСИН, ЩО ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ (КОМПЕНСАЦІЮ) ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ОСОБИ НЕЗАКОННИМИ РІШЕННЯМИ, ДІЯМИ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНУ,ЩО ЗДІЙСНЮЄ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ, ПРОКУРАТУРИ АБО СУДУ.....	264
Гловюк І.В., Дроздов О.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДМОВИ ЗАХИСНИКА ВІД ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ (АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ).....	268
Дердюк Б.М., Коропецька С.О. ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСУ ПІД ЧАС ВІДБИРАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗРАЗКІВ У ОСОБИ.....	274
Дудоров О.О., Смельяненко В.В., Мовчан Р.О. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННЕ ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ НОВЕЛ.....	277
Зінковський І.П. ПОМІЩЕННЯ У ПРИЙМАЛЬНИК-РОЗПОДІЛЬНИК ДЛЯ ДІТЕЙ: ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ.....	287
Клепка Д.І. ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛ СЛІДЧОГО СУДДІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	292
Немчинов Є.С. ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В ДОКАЗУВАННІ ПІД ЧАС ВИРІШЕННЯ ПИТАННЯ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ПІДГОТОВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	296
Черниш Р.Ф., Пастух Ю.С. ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ: ОКРЕМІ ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....	299

РОЗДІЛ 10

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Коваленко Д.О., Уткіна М.С. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ РЕКЛАМИ ЯК ОБ'ЄКТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА.....	302
---	-----

РОЗДІЛ 11**МІЖНАРОДНЕ ПРАВО**

Бережна К.В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНИХ РЕЖИМІВ ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ.....	305
Біла-Кисельова А.А. СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ У КОНТЕКСТІ ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКИ ЗА МІЖНАРОДНИМ ПРАВОМ.....	308
Волченко Н.В., Клепова Н.В. ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ СВОБОДИ СЛОВА У ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....	312
Грабович Т.А. МІЖНАРОДНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	316
Мовчан Ю.В. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО В УКРАЇНІ ТА ЄС: ДИНАМІКА НОРМОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ.....	320
Москаленко С.І., Зеленський С.М. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ У СФЕРІ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	323
Онїщенко В.В. ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В БІЗНЕС-СФЕРІ В АСПЕКТІ COVID-19: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	326
Пилипенко В.П. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.....	329

РОЗДІЛ 12**ФІЛОСОФІЯ ПРАВА**

Козяр Г.В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	333
---	-----

РОЗДІЛ 13**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ**

Шкута О.О. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СКАСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ У СУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	337
Патлачук В.Н. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ КОНСТИТУЦІЇ СРСР 1936 Р. ТА КОНСТИТУЦІЇ ПНР 1952 Р.	341
Корнієнкова К. ПРОБЛЕМА СИСТЕМАТИЧНОГО НЕВИКОНАННЯ УКРАЇНОЮ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	346
Андрейченко С.С., Канєнберг-Сандул О.К. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЗА ПОВЕДІНКУ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ.....	349
Крестовська Н.М., Шамбура Д.В. РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ: ПЕРЕТИН ОФІЦІЙНОГО ТА НЕОФІЦІЙНОГО ПРАВА.....	352
Смичок Є.М. СУДОВА ДОКТРИНА БЕНЕФІЦІАРНОГО ВЛАСНИКА ДОХОДУ.....	357
Лейба О.А. ДО ПИТАННЯ ДОСКОНАЛОСТІ НОРМАТИВНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	360
Купіна Л.Ф. ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ НОРМ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ ПРИНЦИПУ СВОБОДИ ПРАЦІ.....	364
Маслова О.В. ФУНКЦІЇ ПРОКУРОРА У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ТА ЦІЛЕЙ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	367
Капітаненко Н.П. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	370
Мазурик Р.В. КОНСТИТУЦІЙНІ ТА ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ОБЛАСНИХ ПРОКУРАТУР В УКРАЇНІ.....	375
Демчишин Д.А. СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ ХУЛІГАНСТВУ.....	380
Кіндюк Б.В. НОРМИ М'ЯКОГО ПРАВА В ЄДИНІЙ КОНВЕНЦІЇ ООН 1961 Р. «ПРО НАРКОТИЧНІ ЗАСОБИ».....	384
Малетич М.М. СПРОЩЕННЯ ВИМОГ ДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ В АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ.....	388
Аракелян Р.М. ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО ПРИМУСУ В ТЕОРІЇ ПРАВА.....	391
Kryzhanivskiy V.V., Shabunina V.V., Frolova D. ADAPTATION OF CRIMINAL JUSTICE LEGISLATION OF UKRAINE TO ACQUIS COMMUNAUTAIRE OF THE EUROPEAN UNION: BASIC PRINCIPLES AND IMPLEMENTATION ISSUES.....	394
Медяник В.А. СОЦІАЛЬНА СФЕРА ЯК ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	399
Леган І.М. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН.....	402
Шевченко Д.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ УСИНОВЛЕННЯ (НА МАТЕРІАЛАХ УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЙ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ).....	406
Белогубова О.О. МІСЦЕ ПРИНЦИПІВ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ДОБРОСОВІСНОСТІ В СИСТЕМІ ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	409
Онуфрій Р.М. СТАНОВЛЕННЯ ТА ОСНОВНІ ЗАСАДИ НАЦІОКРАТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВИ В 1920-1930-Х РР.....	412
Строїч А.П. ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ СФЕРИ КОМПЕТЕНЦІЇ НОТАРІУСА У ЦЕРКОВНОМУ ПРАВІ.....	416
Гнатчук В.В. ЗАГАЛЬНОПРАВОВІ ПРИНЦИПИ ПРАВОЗАСТОСОВНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ.....	419

CONTENTS

SECTION 1

THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Kamardina Yu.V., Dresviannikova V.D., Dzyhar D.S. PECULIARITIES OF FORMATION OF LEGAL AWARENESS OF ACQUIRERS OF HIGHER LEGAL EDUCATION.....	12
Kuznichenko S.O. OVERVIEW OF COUNCIL OF EUROPE STANDARDS IN THE FIELD OF ANTI-CORRUPTION AND LEGISLATION OF UKRAINE.....	17
Makarchuk V.V. CHARACTERISTICS OF LAW ENFORCEMENT BODIES AS SUBJECTS OF FORMATION AND IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF NATIONAL SECURITY AND DEFENSE OF STATES.....	21
Reshyvska Ya.V., Shpytalenko H.A., Baranovska T.V. PECULIARITIES OF THE INFLUENCE OF THE RECEPTION OF THE ROMAN PRIVATE LAW ON THE FORMATION OF THE CIVIL LEGISLATION OF THE USSR 20S OF THE XX CENTURY.....	25
Skovronskyi D.M. ARGUMENTIVENESS AND ELOQUENCE OF LAWYERS IN THE PRACTICE OF COMMUNICATIVE ACTIVITY.....	30
Skurikhin S.M. LEGAL BASIS OF CHURCH SERVICE IN THE ARMED FORCES OF UKRAINE.....	33
Tkalia O.V., Kutovyi V.V. LEGAL CULTURE AND LEGAL CONSCIOUSNESS: INTERDEPENDENCE AND MUTUAL INFLUENCE.....	38
Khaustova M.H. RULES OF LEGAL TECHNOLOGY IN THE LEGAL SYSTEMS OF TURKMENISTAN AND REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	42
Shevchenko A.Ye., Kudin S.V., Kamarali S.Ye. REGULATORY AND LEGAL BASIS OF ECONOMIC ACTIVITY OF THE GOVERNMENT OF THE UKRAINIAN STATE.....	48

SECTION 2

CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW

Derevianko S.S., Mustafaieva S.M., Riaboshapko M.O. THE RIGHT TO LIFE AND THE RIGHT TO DIGNITY: THE INADMISSIBILITY OF SUFFERING.....	52
Kuli-Ivanchenko K.K. INTERNATIONAL SOCIAL STANDARDS OF HUMAN RIGHTS	55
Melnichuk O.F., Sukhorebra T.I. IMPROVEMENT OF THE CONSTITUTIONAL MODEL OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN UKRAINE.....	59
Starynskyi M.V., Zavalna Zh.V. GENTRIFICATION OF HUMAN RIGHTS CONCEPT: MODERN CHALLENGES.....	62

SECTION 3

CIVIL LAW AND CIVIL PROCESS; FAMILY LAW; INTERNATIONAL PRIVATE LAW

Honcharova A.V., Murach D.V. INFORMATION AS AN OBJECT OF CIVIL LAW: PHILOSOPHICAL AND LEGAL ASPECT.....	67
Diachenko S.V., Yavorska O.M. EDUCATIONAL OMBUDSMAN IN CIVIL JUDICIARY.....	72
Kasyniuk L.A., Senatorova S.M. SOME ASPECTS OF EXERCISING THE RIGHT TO LIFE.....	75
Kovalenko I.I. SEPARATE ASPECTS OF FORMING OF JUDGE CORPS ARE AT TIMES OF HETMANSHIP.....	80
Kovalenko Ya.I. THE NEED TO IMPLEMENT AT THE LEGISLATIVE LEVEL MEANS OF PROTECTION OF THE RIGHT TO A DOMAIN NAME FROM DOS (DDOS) ATTACKS IN UKRAINE.....	84
Maina H.Ye. THE RATIO BETWEEN OBLIGATIONS FROM A PUBLIC PROMISE OF REWARD, FROM A GAME AND FROM A BET.....	88
Mamchur L.V., Tulchevska M.M. FEATURES OF COMPENSATION FOR DAMAGES TO PROPERTY OF INDIVIDUALS DURING THE ANTI-TERRORIST OPERATION / JOINT FORCES OPERATION.....	92
Marchak A.T., Diachenko S.V. UNIFORM APPROACHES TO THE STANDARDS OF CIVIL PROCEDURE IN EUROPE AND IN UKRAINE.....	96
Cherneha V.M. ESSENCE AND SYSTEMATICS OF FAMILY LEGAL CONTRACTS AND ARRANGEMENTS.....	100
Shabalin A.V. THE JUDICIAL EVIDENCE IN CASES OF PROTECTION OF PROPERTY RIGHTS IN CIVIL PROCEEDINGS.....	104
Shyshka O.R., Shyshka N.V. ON THE PROBLEM OF DETERMINING THE CIVIL-LEGAL REGIME OF BODIES REMOVED FROM THE HUMAN BODY IN THE LEGISLATION OF UKRAINE.....	108
Yakovlev D.O. THE CONFIDENTIALITY AS A CATEGORY OF CIVIL LAW DOCTRINE AND AS AN OBJECT OF CIVIL LAW CONTRACT.....	112

SECTION 4**ECONOMIC LAW; ECONOMIC PROCEDURAL LAW**

Ivasyn O.R. PECULIARITIES OF THE PROCEDURE OF RECOGNITION OF THE EXECUTIVE DOCUMENT AS THAT IS NOT SUBJECT TO EXECUTION IN THE COMMERCIAL PROCESS.....	115
Makhynich N.V., Makhynich Yu.S. PROBLEMATIC ASPECTS OF THE INSTITUTE OF SUBSIDIARY RESPONSIBILITY IN CASES OF BANKRUPTCY IN THE CONTEXT OF PRACTICAL MECHANISMS OF ITS REALIZATION.....	118
Melekh L.V. INDEPENDENCE OF A LAWYER IN PROVIDING LEGAL ASSISTANCE IN ECONOMIC JUDICIAL PROCEEDINGS.....	121
Siiushov D.Yu. ON PROBLEMATIC ASPECTS OF UKRAINIAN LAWS ON STATE AID IN THE CONTEXT OF TAX INCENTIVES.....	125

SECTION 5**LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW**

Denysenko K.V., Samofalov O.L., Terletskyi I.A. THE STATE OF SOCIAL SECURITY IMPLEMENTATION AT THE CURRENT STAGE OF STATE BUILDING.....	130
Prohoniuk L.Yu. FEATURES OF DISMISSAL OF EMPLOYEES UNDER ITEM 3 OF PART 1 OF ART. 40 OF THE LABOR CODE OF UKRAINE.....	133

SECTION 6**LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW; NATURAL RESOURCE LAW**

Platonova Ye.O. STIMULATING THE DEVELOPMENT OF ALTERNATIVE ENERGY ACCORDING TO THE LEGISLATION OF THE EUROPEAN UNION.....	137
Chumachenko I.Ye. INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF ALTERNATIVE ENERGY.....	143

SECTION 7**ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS; FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW**

Aleksandrov M.Ye. PROSPECTS FOR IMPROVING THE LAW ON THE PROHIBITION OF PUBLIC USE OF NAZI SYMBOLS.....	147
Boiko I.V. SINGLE MEDICAL SPACE IN THE MECHANISM OF GUARANTEES OF HUMAN RIGHTS TO HEALTH.....	150
Vynohorodska Ye.S. ORGANIZATIONAL AND LEGAL CONTENT OF THE ACTIVITIES OF THE PROSECUTOR'S OFFICE IN COMBATING CORRUPTION.....	154
Hloba D.A., Ivanenko D.D. WASTE MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION: SOME ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECTS.....	157
Duka V.V. TYPES AND FORMS OF CITIZENS' APPEALS WHEN CROSSING THE STATE BORDER.....	161
Izbash K.S., Slavinska I.V. CURRENT STATE OF STAFFING OF PERSONNEL OF BODIES AND UNITS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE.....	165
Koicheva O.S. "BANKING LAW" IN THE SYSTEM OF FINANCIAL AND LEGAL DISCIPLINES.....	169
Kolpakov V.K. LECTURE ON «STANDARDS OF EVIDENCE IN ADMINISTRATIVE JUDICIARY».....	173
Konstantyi O.V. WAYS OF PROTECTING THE RIGHTS OF PRIVATE PERSONS IN ADMINISTRATIVE COURT PROCEEDINGS.....	179
Lavreniuk Yu.F. CLASSIFICATION OF MEASURES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT OF ECONOMIC INTERESTS OF UKRAINE.....	183
Lesko N.V., Malets M.R. LEGAL CHARACTERISTICS OF THE GLOBAL INTERNET.....	186
Melnyk S.M. BASIC PRINCIPLES IN THE MECHANISM OF LEGAL REGULATION OF THE ORGANIZATION AND FUNCTIONING OF INTELLIGENCE.....	190
Melnychenko B.B. EUROPEAN EXPERIENCE OF INTERACTION BETWEEN PUBLIC MANAGEMENT BODIES AND CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS.....	193
Molchanov R.Yu. PROSPECTS OF EFFECTIVE ACTIVITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE AFTER IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT FOR THE DEVELOPMENT OF LEGAL EDUCATION.....	197
Naumenko S.H. DEPOSIT GUARANTEE FUND FOR INDIVIDUALS: FEATURES OF THE FUNCTIONING OF STRUCTURAL DIVISIONS.....	200
Pohoriletska A.V., Boboshko O.M. IMPROVING THE INFORMATION PROTECTION SYSTEM IN INFORMATION, TELECOMMUNICATION AND INFORMATION-TELECOMMUNICATION SYSTEMS.....	203
Prokofiev M.M. LEGAL MEANS OF PREVENTING CONFLICT OF INTEREST IN CIVIL SERVICE.....	206

Shevchuk O.M. COVID-19 AS A THREAT TO THE NATIONAL SECURITY OF UKRAINE.....	210
SECTION 8	
CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW	
Batluk M.V. THE PROBLEM OF INCOMPATIBILITY OF LIFE IMPRISONMENT AS A TYPE OF PUNISHMENT TO EUROPEAN STANDARDS FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND CITIZENS.....	214
Bilovol O.O. PHYSICAL VIOLENCE AS A TYPE OF DOMESTIC VIOLENCE: REGULATIONS AND PRACTICE OF CRIMINAL LAW.....	218
Bodunova O.M., Makarenko K.M. PROBLEMS OF CRIMINAL LIABILITY OF PERSONS BELONG TO THE CATEGORY OF "THIEVES IN LAW".....	224
Bodunova O.M., Televiak M.V., Andriashyna I.O. ON THE ISSUE OF CRIMINAL AND LEGAL DEFINITION OF ILLEGAL MEDICAL ACTIVITY UNDER ARTICLE. 138 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE.....	227
Bondarenko O.S., Kyselov D.O. LEGALIZATION OF ILLEGALLY INCOME WITH THE CRYPT CURRENCY.....	230
Lazarenko A.M., Ostapchuk L.H. SOME ASPECTS OF APPLYING MEDIATION IN THE THEORY OF CRIMINAL LAW.....	232
Lykhova S.Ya., Semchuk N.O. CORRUPTION CRIMES AS A THREAT TO NATIONAL SECURITY: FOREIGN LAW ENFORCEMENT EXPERIENCE.....	235
Luhina N.A., Luchuk A.M. OPTIMIZATION OF LEGAL REGULATION OF THE FIGHT AGAINST CYBER FRAUD: FOREIGN EXPERIENCE AND ITS SIGNIFICANCE IN UKRAINIAN PRACTICE.....	238
Timofieieva L.Yu. THE THEFT OF PROPERTY IN THE CRIMINAL LAW OF UKRAINE: CURRENT TRENDS AND THE PRACTICE OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	242
Chabanenko Yu.S., Biloshenko O.Yu. DOMESTIC VIOLENCE AND ABUSE: A LEGAL VIEW ON THE RELATIONSHIP BETWEEN CONCEPTS.....	246
Chabanenko Yu.S. ANALYSIS OF MODERN SCHEMES OF LEGALIZATION (LAUNDERING) OF INCOME OBTAINED BY CRIMINAL ROUTE IN UKRAINE AND THE WORLD.....	249
Shulha A.M. THEORETICAL DEFINITION OF THE SUBJECT OF CRIMINAL OFFENSES AGAINST THE LAND RESOURCES OF UKRAINE AND ITS INFLUENCE ON LAW ENFORCEMENT.....	252
Shcherbak S.V., Myroslavskyi S.V. DOMESTIC VIOLENCE IN UKRAINIAN CRIMINAL LAW: CERTAIN ASPECTS.....	256
Yurchenko R.A. DEVELOPMENT OF CRIMINAL LEGISLATION OF UKRAINE ON RESPONSIBILITY FOR VIOLENT SEXUAL CRIMES.....	260
SECTION 9	
CRIMINAL PROCESS AND FORENSIC SCIENCE;	
FORENSIC EXAMINATION; OPERATIVELY-SEARCH ACTIVITY	
Vyltsan A.O. PARTICIPANTS IN LEGAL RELATIONS ARISING DURING THE RESOLUTION OF ISSUES OF COMPENSATION (COMPENSATION) FOR DAMAGE CAUSED TO A PERSON BY ILLEGAL DECISIONS, ACTIONS OR INACTION OF THE BODY CARRYING OUT OPERATIONAL AND INVESTIGATIVE ACTIVITIES, PRE-TRIAL INVESTIGATION, PROSECUTOR'S OFFICE OR COURT.....	264
Hloviuk I.V., Drozdov O.M. PROBLEMATIC ISSUES OF DEFENDER'S REFUSAL FROM EXECUTION OF OBLIGATIONS IN CRIMINAL PROCEEDINGS (ANALYSIS OF JUDICIAL PRACTICE).....	268
Derdiuk B.M., Koropetska S.O. USE OF COERCION IN THE PROCESS OF OBTAINING BIOLOGICAL SAMPLES FROM A PERSON.....	274
Dudorov O.O., Yemelianenko V.V., Movchan R.O. CRIMINAL LIABILITY FOR ILLEGAL SEIZURE OF A VEHICLE: ANALYSIS OF LEGISLATIVE NOVELLAS.....	277
Zinkovskyi I.P. PLACEMENT IN CHILDREN'S PLACEMENT CENTRE: A QUESTION OF PROOF.....	287
Klepka D.I. QUALITATIVE CHARACTERISTICS OF THE NORMATIVE REGULATION OF THE PROCEDURE FOR APPEALING THE DECISIONS OF THE INVESTIGATING JUDGE DURING THE PRE-TRIAL INVESTIGATION..	292
Nemchynov Ye.S. PECULIARITIES OF PROSECUTOR'S PARTICIPATION IN PROVING FOR RESOLVING AN ISSUE OF RELIEF A PERSON FROM CRIMINAL LIABILITY IN PREPARATORY PROCEEDINGS.....	296
Chernysh R.F., Pastukh Yu.S. USE OF SILENT COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS: CERTAIN PRACTICAL ASPECTS.....	299
SECTION 10	
JUDICATURE; PUBLIC PROSECUTION AND ADVOCACY	
Kovalenko D.O., Utkina M.S. THEORETICAL AND LEGAL ASPECTS OF USING ADVERTISING AS AN OBJECT OF COPYRIGHT.....	302
SECTION 11	
INTERNATIONAL LAW	
Berezhna K.V. INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF CUSTOMS REGIMES AND PROBLEMATIC ASPECTS OF INTERNATIONAL COOPERATION OF UKRAINE.....	305

Bila-Kyselova A.A. FREEDOM OF EXPRESSION IN THE CONTEXT OF INTERNET JOURNALISM UNDER INTERNATIONAL LAW.....	308
Volchenko N.V., Klietsova N.V. HISTORICAL AND LEGAL ANALYSIS OF INTERNATIONAL PROTECTION OF FREEDOM OF SPEECH DURING THE ARMED CONFLICTS AND ITS IMPACT ON THE INTERNATIONAL RELATIONS' DEVELOPMENT.....	312
Hrabovych T.A. INTERNATIONAL RESPONSIBILITY OF THE STATE FOR ENVIRONMENTAL HARM.....	316
Movchan Yu.V. ORGANIC PRODUCTION IN UKRAINE AND THE EU: DYNAMICS OF REGULATION.....	320
Moskalenko S.I., Zelenskyi S.M. RESPONSIBILITY FOR VIOLATIONS IN THE FIELD OF SPACE ACTIVITY IN UKRAINE.....	323
Onishchenko V.V. COMPLIANCE WITH HUMAN RIGHTS IN BUSINESS IN THE CONDITIONS OF COVID-19: INTERNATIONAL LEGAL ASPECT.....	326
Pylypenko V.P. PECULIARITIES OF THE MECHANISM OF IMPLEMENTATION OF THE INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW STANDARDS IN DOMESTIC LEGISLATION.....	329

SECTION 12

PHILOSOPHY OF LAW

Koziar H.V. SOCIAL RESPONSIBILITY AS A LEGAL CATEGORY OF CIVIL SOCIETY.....	333
--	-----

SECTION 13

TOPICAL ISSUES OF JURIDICAL SCIENCE

Shkuta O.O. TOPICAL ISSUES OF THE ABOLITION OF THE PREVENTIVE MEASURE IN THE FORM OF DETENTION OF A PERSON IN COURT PROCEEDINGS OF FIRST INSTANCE.....	337
Patlachuk V.N. COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS OF THE USSR CONSTITUTION OF 1936 AND THE CONSTITUTION OF POLAND OF 1952.....	341
Korniienkova K. THE PROBLEM OF UKRAINE'S SYSTEMATIC FAILURE TO COMPLY WITH THE DECISIONS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	346
Andreichenko S.S., Kanienberh-Sandul O.K. INTERNATIONAL LEGAL RESPONSIBILITY OF THE STATE FOR THE BEHAVIOR OF «GOVERNMENT ORGAN».....	349
Krestovska N.M., Shchambura D.V. REGULATION OF MEDIATION: CROSSPOINT OF OFFICIAL AND UNOFFICIAL LAW.....	352
Smychok Ye.M. JUDICIAL DOCTRINE OF THE BENEFICIAL OWNER OF INCOME.....	357
Leiba O.A. THE QUESTION OF EFFICIENCY OF THE CRIMINAL INFRACTION PRE-TRIAL INVESTIGATION REGULATORY RULEMAKING.....	360
Kupina L.F. PROBLEMS OF EFFICIENCY OF NORMS THAT ENSURE THE IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF FREEDOM OF WORK.....	364
Maslova O.V. FUNCTIONS OF THE PROSECUTOR IN THE IMPLEMENTATION OF TASKS AND GOALS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE.....	367
Kapitanenko N.P. ADMINISTRATIVE OFFENSES IN THE FIELD OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHT IMPLEMENTATION: GENERAL CHARACTERISTICS.....	370
Mazuryk R.V. CONSTITUTIONAL AND LEGISLATIVE BASIS OF ORGANIZATION AND ACTIVITY OF REGIONAL PROSECUTOR'S OFFICES IN UKRAINE.....	375
Demchyshyn D.A. SPECIAL CRIMINOLOGICAL MEASURES TO PREVENT HOLIGANCE.....	380
Kindiuk B.V. SOFTWARE RULES IN THE UNIFORM CONVENTION OF 1961 "ON DRUGS".....	384
Maletych M.M. FACILITATING DEMANDS TO ADMINISTRATIVE DOCUMENTS IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS.....	388
Arakelian R.M. THE CONCEPT OF STATE COERCION IN THE THEORY OF LAW.....	391
Kryzhanivskyi V.V., Shabunina V.V., Frolova D. ADAPTATION OF CRIMINAL JUSTICE LEGISLATION OF UKRAINE TO ACQUIS COMMUNAUTAIRE OF THE EUROPEAN UNION: BASIC PRINCIPLES AND IMPLEMENTATION ISSUES.....	394
Medianyuk V.A. SOCIAL SPHERE AS A SUBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT.....	399
Lehan I.M. INTERNATIONAL COOPERATION AND CRIMINOLOGICAL FRAMEWORK FOR PREVENTING AND COMBATING ILLICIT TRAFFICKING FOR DRUGS AND PSYCHOTROPIC SUBSTANCES.....	402
Shevchenko D.A. ORGANIZATIONAL AND LEGAL FORMS OF ADOPTION (ON THE MATERIALS OF UKRAINIAN PROVINCES AS A PART OF THE RUSSIAN EMPIRE).....	406
Bielohubova O.O. THE PLACE OF PRINCIPLES OF JUSTICE AND FAIRNESS IN THE SYSTEM OF PRINCIPLES OF INTERNATIONAL LAW.....	409
Onufriiv R.M. ESTABLISHMENT AND BASIC PRINCIPLES OF THE NATIONOCRATIC CONCEPT OF THE STATE IN THE 1920-1930-X.....	412
Stroich A.P. HISTORICAL AND LEGAL ANALYSIS OF THE SPHERE OF COMPETENCE OF THE NOTARY IN CHURCH LAW.....	416
Gnatchuk V.V. GENERAL PRINCIPLES OF LAW ENFORCEMENT PROCESS IN UKRAINE.....	419

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З КІБЕРШАХРАЙСТВОМ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І ЙОГО ЗНАЧУЩІСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

OPTIMIZATION OF LEGAL REGULATION OF THE FIGHT AGAINST CYBER FRAUD: FOREIGN EXPERIENCE AND ITS SIGNIFICANCE IN UKRAINIAN PRACTICE

Лугіна Н.А., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри кримінального права та кримінології
Університет державної фіскальної служби України

Лучук А.М., студентка II курсу
Навчально-науковий інститут права
Університету державної фіскальної служби України

Дана стаття присвячена висвітленню актуальної проблеми сучасності – кібершахрайству, а саме його запобіганню, для якого доцільно використовувати досвід країн, які першими постраждали від даного явища та зуміли налагодити процес правового регулювання даного питання.

Також у статті висвітлено актуальні методи боротьби з кібершахрайством у країні, що як і Україна була у складі СРСР, та також зіткнулася з значною кількістю кримінальних правопорушень, вчинених у віртуальному просторі.

Варто додати, що кібершахрайство є досить новітнім явищем, адже безпосередньо пов'язане з розвитком новітніх інформаційних технологій, вимагає від правопорушників відповідних навичок, але попри те вчиняти такі злочини може майже кожна особа, що має вільний доступ до мережі Інтернет. Важливим аспектом цієї статті є характеристика кібершахрайства як дійсно небезпечного виду кримінальних правопорушень, адже саме через нього щодня люди втрачають свої кошти, їх особиста інформація стає незаконно доступною для кола осіб, які можуть її використовувати у своїх цілях.

Звернено увагу й на те, що законодавча система України не закріплює жодного виду кримінальних правопорушень з приставкою «кібер», тим самим не надаючи їм особливої небезпечності. Доволі розповсюдженим є явище «недооцінювання» таких кримінальних правопорушень, адже через те, що люди не можуть побачити своїх збитків, помилково вважають, що їх немає. Проте, саме неоцінювання таких кримінальних правопорушень є чи не найпершою причиною їх розвитку.

Кібершахрайство вже давно набуло транснаціонального характеру, через що стало ще більш небезпечним явищем, адже кібершахраям необов'язково бути знайомими особисто, жити в одному місті, тощо. Безмежний простір мережі дає можливість зв'язуватися між собою з різних куточків світу, а також завдавати збитків людині чи компанії, яка також може бути розташована у будь-якому місті чи країні.

Ключові слова: кібершахрайство, запобігання кібершахрайству, зарубіжний досвід у боротьбі з кібершахрайством, вдосконалення законодавчої бази для боротьби з кібершахрайством.

This article is devoted to highlighting the current problem of modernity – cyber fraud, namely its prevention, for which it is advisable to use the experience of countries that first suffered from this phenomenon and managed to establish a process of legal regulation of this issue.

The article also highlights current methods of combating cyber fraud in a country that, like Ukraine, was part of the USSR, and also faced a significant number of criminal offenses committed in cyberspace.

It should be added that cyber fraud is a fairly new phenomenon, as it is directly related to the development of new information technologies, requires offenders to have the appropriate skills, but nevertheless such crimes can be committed by almost anyone with free access to the Internet. An important aspect of this article is the characterization of cyber fraud as a really dangerous type of criminal offense, because it is because of it that people lose their money every day, their personal information becomes illegally available to people who can use it for their own purposes.

Attention is also drawn to the fact that the legislative system of Ukraine does not enshrine any type of criminal offense with the prefix “cyber”, thus not giving them much danger. The phenomenon of “underestimation” of such criminal offenses is quite common, because due to the fact that people cannot see their losses, they mistakenly believe that they do not exist. However, the very non-assessment of such criminal offenses is perhaps the first reason for their development.

Cyber fraud has long been transnational in nature, making it even more dangerous, as cyber-fraudsters do not have to know each other personally, live in the same city, and so on. The boundless space of the network makes it possible to communicate with each other from different parts of the world, as well as to cause harm to a person or company, which can also be located in any city or country.

Key words: cyber fraud, prevention of cyber fraud, foreign experience in combating cyber fraud, improvement of the legal framework for combating cyber fraud.

На сучасному етапі розвитку суспільства дедалі більше відчувається значущість інноваційних процесів, що відбуваються в нашому суспільстві у зв'язку з глобальною інформатизацією, але разом із позитивними досягненнями, інформатизація супроводжується й іншими явищами негативного характеру, до яких відносять кібершахрайство. Це, очевидно, вимагає негайного створення системи протидії даному різновиду злочинності на державному рівні. Для сучасного суспільства актуальність цієї проблеми є беззаперечною. Оцінки експертів вказують на те, що щорічно збитки від діяльності кібершахраїв складають близько від 300 до 800 млрд євро [1, с. 144–149].

Державні підходи та механізми повинні сприяти поліпшенню національної безпеки та міжнародному правопорядку, а також скороченню кримінальних правопорушень у кіберпросторі.

В Україні процес боротьби з кібершахрайством ускладнений тим, що самого терміну «кібершахрайство» в законо-

давстві не визначено, навіть не звертаючи уваги на те, що поняття є не новим як для правоохоронних органів України, так і для зарубіжних держав. На сьогодні інформаційні технології застосовуються практично в усіх сферах суспільного життя, та навіть в економіці держави, що дає змогу висувати проблему боротьби з кібершахрайством у число основних.

Окрім того, що може наноситись безпосередня шкода від неавторизованого доступу до інформації, або її розповсюдження чи модифікації, то кібершахрайство може бути джерелом загрози національній безпеці, економіці та інтересам людини. Проблемою є й те, що загроза таких діянь є не до кінця усвідомленою, причиною цього є те, що відсутня наукова розробленість фундаментальних понять, що пов'язані з нею.

Інтернет є місцем, у якому вчинити кримінальні правопорушення дуже легко, адже існує анонімність та необмеженість мережі, яку можна використовувати у своїх протиправних діях.

Жодні терміни із частиною «кібер» ще досі не отримали сформованого визначення ані на науковому, ані на нормативно-правовому рівнях, через що залишаються предметом дискусій.

На даному етапі поняття «боротьба з кібершахрайством» є новим для вітчизняної навіки, навіть попри те, що протиправні діяння із застосуванням Всесвітньої павутини мають високий рівень суспільної небезпеки.

Отже, відсутність належного законодавчого закріплення поняття «боротьба з кібечлочинністю» є однією із причин наявності проблем у його повному розумінні та науковому тлумаченні.

Щодо боротьби із кібершахрайством в Україні, за загальним правилом вона здійснюється Департаментом кіберполіції, законодавством та іншими суб'єктами, що зацікавлені у подоланні даного явища. У свою чергу держава здійснює свою діяльність у законодавчому та організаційному напрямках, а Департамент кіберполіції у профілактичному.

Основним аспектом встановлення даного терміну є рівень небезпеки, який характеризує вчинене діяння. Але саме поняття «кібершахрайство» не дає зрозуміти масштаб небезпечності дії та середовища її вчинення. Доцільно розглядати кібершахрайство як специфічний вид протиправної діяльності, що здійснюється у комп'ютерних мережах.

Важливо звернути увагу й на те, що не можна ототожнювати кібершахрайство та інформаційні кримінальні правопорушення. Оскільки в нашій державі кібершахрайство існує у вигляді потенційної загрози, то важливим є впровадження попереджувальних заходів. Це все є поштовхом для створення ефективної системи запобігання та виявлення такої діяльності, що буде базою для успішного боротьби з кібершахрайством в Україні [2, с. 338–342].

Загалом протидія кібершахрайству має включати в себе загальнодержавні заходи економічного, виховного, політичного характеру, а також комплекс вузько спрямованих заходів, направлених на безпосереднє подолання протиправних діянь. Оскільки злочиння у кіберпросторі мають міжнародний характер, то й боротьба з ними вимагає гармонізації національних законодавств.

Така гармонізація повинна відповідати регіональним вимогам та можливостям. Глобальна програма кібербезпеки базується на п'ятих принципах:

- 1) правові заходи;
- 2) технічні й процедурні заходи;
- 3) організаційні структури;
- 4) створення потенціалу;
- 5) міжнародна співпраця;

Для дієвої протидії з кібершахрайством усі ці принципи повинні бути врахованими. Найважливішим принципом є перший, який передбачає запровадження певних правових заходів. Дані заходи вимагають прийняття основних положень кримінального законодавства, що передбачатимуть кримінальну відповідальність за такі дії, як кібершахрайство, неавторизований доступ до інформації, її пошкодження, порушення авторських прав тощо. Інструменти, необхідні для розслідування протиправних діянь у кіберпросторі, можуть істотно відрізнятись від тих, які використовуються при розслідуванні «традиційних» кримінальних правопорушень.

У зв'язку з міжнародним масштабом кібершахрайства необхідно вдосконалювати основи національного законодавства, зокрема й для того, щоб мати можливість співпрацювати з правоохоронними органами за кордоном. Для того, щоб боротьба з кібершахрайством була ефективною, на належному рівні має бути розвинена організаційна структура, адже не маючи належної системи відповідних органів, яка чітко розподіляє повноваження, навряд чи можна чекати на комплексне вирішення юридичних, технічних та соціальних аспектів цієї проблеми.

Для того, аби мати змогу ефективно розслідувати кримінальні правопорушення пов'язані з віртуальним простором, необхідно є не тільки гармонізація законодавства, а й розробка відповідних механізмів співпраці. Тому, надзвичайним аспектом є рівень довіри, який має бути не тільки між державами, ай між громадянином та державою.

Одним з головних і найперших елементів в попередженні кібершахрайства є обізнаність користувачів платформи Інтернет у її функціонуванні та дотримання усіх вимог безпеки: встановлення паролів, використання спеціальних символів тощо.

Оскільки ми вже згадували про те, що кібершахрайство є транснаціональним явищем, то йому характерний максимальний рівень латентності. Головними факторами латентності кібершахраїв є:

1) таємниця процесу вчинення протиправних діянь, що поєднується з різними сферами та наслідками їх вчинення, а також «комп'ютерна необизнаність» переважної більшості жертв кібершахраїв, їх нехтування своєю безпекою;

2) байдужа поведінка жертв та/або свідків кримінального правопорушення – не звернення жертви та осіб, яким відомо про кримінальне правопорушення, до правоохоронних органів;

3) недоліки в діяльності правоохоронних органів щодо реагування на звернення та повідомлення про кібершахрайства [3, с. 193–199].

Запобігання кібершахрайству на загально-соціальному рівні передбачає перелік дієвих соціально-економічних, організаційно-управлінських, ідеологічних, культурно-виховних та інших заходів, спрямованих на вирішення важливих соціальних проблем та суперечок в країні.

Сама реалізація загально-соціальних заходів запобігання кібершахрайству дає змогу мінімізувати випадки вчинення кримінальних правопорушень цього виду, а також запобігати формуванню особистості правопорушника.

Для належної розробки відповідних заходів протидії кібершахрайству, необхідним аспектом є організація діяльності правоохоронних органів, а також вищих органів держави, що відповідає вимогам, які мають існувати у правовій, незалежній, демократичній державі. Потрібно усунути фактори, що несуть позитивний вплив на існування та розвиток злочинності.

У свою чергу, спеціально-кримінологічне запобігання безпосередньо стосується роботи Національної поліції України та спрямовуються переважно на соціальні групи, що привертають увагу учасників запобіжної діяльності. Основними заходами запобігання кібершахрайству, які повинна реалізовувати Національна поліція (в особі департаменту кіберполіції), слід виділяти такі:

1) розроблення та затвердження Стратегії МВС щодо протидії кібершахрайству, яка у свою чергу повинна містити концепцію кримінально-запобіжної діяльності, а також заходи анти кримінального впливу та моніторингові механізми його забезпечення;

2) збільшення кількості планових та позапланових перевірок названими органами поліції підприємств, установ, організацій, робота яких має зв'язок з використанням комп'ютерних технологій або надання інформаційних послуг;

3) посилення відповідальності уповноважених осіб, які за своїми посадовими або функціональними обов'язками відповідають за безпечне функціонування комп'ютерів та комп'ютерних мереж;

4) встановлення жорсткого нагляду за обігом технічних засобів, які є забороненими у вільному використанні, наприклад, технічні засоби для негласного знання інформації з каналів зв'язку, перехоплення інформації, добору паролів, тощо;

5) впровадження позитивного досвіду діяльності правоохоронних органів інших країн у даній сфері (перш за все для аналізу технічного забезпечення та технології, які

використовуються для запобігання вчиненню таких кримінальних правопорушень);

6) участь працівників кіберполіції ц міжнародних семінарах, круглих столах, проведення яких присвячено вказаній проблемі, а також ініціювання відповідними органами нашої держави проведення таких заходів на території України.

Важливим елементом діяльності щодо протидії вчиненню кібершахрайств є виявлення осіб, що вчиняють дані протиправні діяння, або ж схильні до вчинення таких злочинів. Ключовим показником того, що особа схильна до таких діянь є системний перезапис даних без наявної необхідності, їх заміна або видалення, поява фальшивих записів, а також випадки, коли працівник безпричинно починає працювати понад нормою. Окремим заходом запобігання вчиненню кібершахрайств є виявлення діяльності кібертерористів, осіб, що використовують комп'ютери для вчинення терористичних актів [4, с. 295–307].

Увесь масштаб Інтернету вказує на те, що певні аспекти кібершахрайства не обмежуються територією певної країни, тому законодавство на міжнародному рівні має регулювати дане питання, відповідати загальновищим стандартам, аби його діяльність була ефективною.

Більше того, процес становлення злагодженої системи правового регулювання боротьби з кібершахрайством неможливий без урахування досягнень до недоліків, що були надбані іноземними державами при формуванні даного інституту.

У зв'язку з активним розвитком кібершахрайства, запобігання йому має бути актуальним завданням для держави. Проте, у багатьох зарубіжних країнах дана система вже давно налагоджена та приносить свої позитивні результати. Тому, проаналізувавши сучасні вітчизняні реалії, ми можемо відзначити незавершеність даного процесу в Україні та необхідність подальших трансформацій.

Розпочнемо з досвіду Сполучених Штатів Америки, як держави, яка потерпіла чимало атак від кібершахраїв і є чи не найпершою в історії, що розробляла відповідні норми для регулювання злочинів даного типу. Головними нормами Національної стратегії національної безпеки США, прийнятої у 2015 році, є ті, що встановлюють необхідність захисту від кібератак у кіберпросторі. Сполучені Штати Америки, які проголосили себе батьківщиною Інтернету, взяли на себе відповідальність забезпечення кібербезпеки у всьому Інтернет-світі. Крім того, було проголошено курс щодо оптимізації законодавчої бази та підвищення її стандартів захисту прав та інтересів громадян [5, с. 45–46].

Таким чином Сполучені Штати Америки є однією з провідних країн-дослідників у галузі досвіду. Оскільки у цій країні триває активна діяльність з протидії таким негативним явищам, таким як кримінальні правопорушення у віртуальному просторі, зокрема кібершахрайству, то багато уваги приділено безпеці громадян. США можна назвати головною мішенню кібершахраїв, тому досвід саме цієї країни надзвичайно корисний для розробки правових інструментів протидії даному явищу. Незважаючи на все вищезазначене, в США переважає методика саморегуляції Інтернету, як результат законодавство в цій галузі представлено лише кількома нормативно-правовими актами.

Зокрема, це Закон про електронний підпис, що прийнятий у 2000 р. Основною його метою є забезпечення пра-

вового регулювання використання електронного підпису в комерційних відносинах. Найбільша кількість нормативно-правових актів діє у сфері випуску цінних паперів, захисту інтелектуальної власності, а також від неавторизованого доступу до інформації, авторських прав, тощо. До прикладу, у США кримінальна відповідальність за неналежне зберігання, обробку, знищення особою інформації, у формі, що непередбачена законодавством. Для порівняння, у країнах Європейського Союзу кримінальні справи порушуються лише у випадку шкоди безпеці держави або основним правам громадян, що вказує на те, що соціальний аспект правового регулювання боротьби з кібершахрайством має велике значення [6, с. 126–128].

Цікаво також звернути увагу на досвід регулювання такої проблеми у країні, яка як і наша входила до колишнього СРСР, у якій було створено спеціальний орган для боротьби з кримінальними правопорушеннями у віртуальному просторі Міністерства внутрішніх справ Республіки Білорусь. 27 лютого 2001 р. у структурі кримінальної поліції МВС з'явилося управління оперативно-організаційної діяльності, у складі якого до листопада 2002 р. діяло відділення по розкриттю кримінальних правопорушень у сфері новітніх інформаційних технологій.

Даний орган має статус самостійного оперативно-розшукового підрозділу Міністерства, яке здійснює координацію підрозділів головного управління кримінальної поліції МВС і органів внутрішніх справ при виявленні ними злочинів проти інформаційної безпеки. Для здійснення взаємодії з іншими правоохоронними органами і організаціями застосовується умовне найменування Управління «К» МВС Республіки Білорусь [7, с. 164–166].

Загалом законодавча боротьба з кримінальними правопорушеннями у сфері високих технологій представлена невеликою кількістю норм та законів: Глава Кримінального кодексу Республіки Білорусь, Закон про електронний зв'язок, закон про інформацію, інформатизацію і захист інформації, Конвенція про кіберзлочини, Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочини, Указ «Про заходи щодо вдосконалення використання національного сегменту мережі Інтернет», Указ «Про деякі питання розвитку інформаційного суспільства в Республіці Білорусь», Указ «Про затвердження Положення про порядок взаємодії операторів електронного зв'язку з органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність». Загалом варто відзначити схожість законодавчої основи Республіки Білорусь та України, проте особливим є Указ «Про затвердження Положення про порядок взаємодії операторів електронного зв'язку з органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність» [8, с. 78–82].

Проаналізувавши правове регулювання боротьби з кібершахрайством, можна стверджувати про спроби встановлення контролю за Всесвітньою мережею, проте важливим аспектом є те, що наявні заборони не містять порушення прав та свобод людини і громадянина. У досліджуваних країнах існує взаємозв'язок між державою та суспільством, який позитивно впливає на розуміння суспільством проблем і необхідністю встановлення меж для їх вирішення.

Доцільно відзначити й роль міжнародного законодавства та міждержавних угод, що мають значний вплив на відносини громадян у різних державах. Це ще раз вказує на те, що їх роль у вітчизняному праві необхідно оптимізувати до вищого рівня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рудой К.М. Протидія кіберзлочинності як напрям забезпечення міжнародної безпеки ОБС України. *Публічне право*. 2015. № 3 (19). С. 144–149.
2. Савчук Н.В. Кіберзлочинність: зміст та методи боротьби. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. МОНУ. КНУ імені Тараса Шевченка; Ін-т конкурентного суспільства. Київ, 2009. Вип. 19. С. 338–342.
3. Сервецький І.В. Деякі проблеми захисту персональних даних в Україні *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. К. МНДЦ, 2014. № 9. С. 193–199.

4. Проблеми чинної вітчизняної нормативно-правової бази у сфері боротьби із кіберзлочинністю: основні напрями реформування. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/454> (дата звернення 18.01.2021).
5. Петрик В. Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи. *Юридичний журнал*. 2009. № 5. С. 45–46.
6. Солодка О.М. Боротьба з комп'ютерною злочинністю як пріоритетний напрям забезпечення інформаційної безпеки України. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави: зб. Матеріалів наук.-практ. конф.*, 17 берез. 2010 р., м. Київ. Київ : Нац. акад. СБУ України, 2010. С. 126–128.
7. Якубівська Ю.Є. Кібератаки у сфері інформаційної безпеки: тенденції на євразійському просторі. *Вітчизняна система охорони і захисту інтелектуальної власності в умовах приєднання до Європейського Союзу: Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Тернопіль, 24–25 квітня 2015 р., ТНЕУ. Тернопіль, 2015. С. 164–166.
8. Тихомиров О.О. Протидія кіберзлочинності як складова державного забезпечення інформаційної безпеки. *Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави : зб. Мат. НПК*, (Київ, 22 берез. 2011 р.). Ч. 2. Київ : Вид-во НА СБ України, 2011. С. 78–82.

**Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове фахове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 1, 2021

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2021**